Νεομάρτυρες, οι όντως επαναστάτες (Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 11 Φεβρουαρίου, 2021

Ως γνωστόν, το έτος που διανύουμε είναι επετειακό. Τα**διακόσια χρόνια που μας χωρίζουν από την ελληνική επανάσταση** αποτελούν ασήμαντη περίοδο για τον ιστορικό χρόνο, αποτελούν όμως κολοσσιαία απόσταση, αν ληφθεί υπόψιν η εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας κατά τους τελευταίους δύο αιώνες.

Οι ριζικές αλλαγές σε όλα τα επίπεδα της καθημερινότητας δεν είναι βεβαίως σε θέση να αλλάξουν βασικούς νόμους της ζωής. Ένας από αυτούς τους νόμους είναι η ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης ως προϋπόθεσης συνέχισης της ιστορικής πορείας ενός λαού προς το μέλλον. Αντίστοιχος νόμος είναι ο μεγάλος κίνδυνος

αλλοιώσεώς της και η εξαγωγή συμπερασμάτων άσχετων με την ιστορική αλήθεια, εάν αυτή δεν αποτελέσει αντικείμενο προσοχής, επιστημονικής ακριβείας και σεβασμού των στοιχείων.

Στάσεις αλλοιώσεως της ιστορικής μνήμης, όσον αφορά την εθνική μας παλιγγενεσία, είναι ορατές διά γυμνού οφθαλμού, τόσο σε δημοσιεύσεις, όσο και στο σκεπτικό φορέων που προτίθενται να παρουσιάσουν διάφορες δράσεις σχετικές με το ’21. Αποτελεί λοιπόν ευτυχή εξέλιξη η πρωτοβουλία της Εκκλησίας της Ελλάδος να διοργανώσει σειρά εκδηλώσεων, οι οποίες προέρχονται από μακρόχρονη και λεπτομερή προετοιμασία. Είναι μία από τις –δυστυχώς- σπάνιες περιπτώσεις που η Εκκλησία διαισθάνθηκε εγκαίρως τον κίνδυνο της αλλοιώσεως των γεγονότων βάσει ιδεοληψιών και σκοπιμοτήτων και έδρασε συστηματικά και αποτελεσματικά.

Το πρέπον και το αυτονόητο είναι πως, στις εκδηλώσεις αυτές, κορυφαία προτεραιότητα σε ουσιαστικό αλλά και επικοινωνιακό επίπεδο θα πρέπει να είναι η στενή σύνδεση φιλοπατρίας και ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, σύνδεση η οποία απετέλεσε τον βασικό μοχλό αποτίναξης του τουρκικού ζυγού αλλά και της θαυμαστής, ιστορικά, διατήρησης της εθνικής και θρησκευτικής ταυτότητας ενός ολόκληρου λαού για τέσσερεις και πλέον αιώνες. Οι ιστορικές λεπτομέρειες, τα ανθρώπινα πάθη, οι σκοπιμότητες και τα πολλαπλά κίνητρα που χαρακτηρίζουν την ανθρώπινη φύση δεν είναι σε θέση να αμφισβητήσουν πως, πάνω απ΄ όλα και στο βάθος όλων, πίστη και πατρίδα ήταν οι δύο σταθερές που έδιναν κοινό προσανατολισμό στους αγώνες και κοινό οραματισμό στον σχεδιασμό μιας ελεύθερης πατρίδας.

Είναι βέβαιο πως στους εορτασμούς που θα διοργανώσει η Εκκλησία, τα δύο αυτά στοιχεία θα αναδειχθούν κατά κόρον, είτε μέσω της παρουσίασης κειμένων και μαρτυριών, είτε μέσω της αναφοράς σε ιστορικά γεγονότα, στα οποία φουστανέλα και ράσο πολέμησαν δίπλα-δίπλα και το ίδιο αίμα πότισε και τα δύο.

Εδώ όμως ακριβώς καραδοκεί ένας κίνδυνος: το πατριωτικό στοιχείο να υπερκεράσει την χριστιανική πνευματικότητα και οι αιματηροί αγώνες να επισκιάσουν θεμελιώδη χριστιανικά ιδεώδη πού βρίσκονται πάνω και πέρα από τις ανθρώπινες συγκρούσεις.

Μπορεί η εθνική ταυτότητα να αποτελεί θεμελιώδη ανάγκη του ανθρώπου και να συγκινεί βαθύτατα τον άνθρωπο κάθε εποχής. Μπορεί, επίσης, η ανάγκη αυτή να αποτελεί όντως το μεγάλο ανάχωμα στις δυνάμεις που επιθυμούν μία παγκοσμιοποιημένη ανθρώπινη κοινωνία χωρίς συνείδηση και χωρίς οράματα. Δεν παύει όμως η ανάγκη αυτή να αποτελεί χαρακτηριστικό του κόσμου τούτου. Με την έννοια αυτή, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως, αν και οι ιστορικές συγκυρίες φέρνουν εθνική και

θρησκευτική συνείδηση σε προσωρινή συμπόρευση, η χριστιανική πίστη δείχνει στον άνθρωπο μία άλλη πολιτεία άλλων προδιαγραφών και άλλων συνθηκών, μία πολιτεία όπου ο λύκος θα συνυπάρχει με το αρνί, όπως οραματίστηκε ο προφήτης Ησαΐας, και ο θάνατος δεν θα έχει πια εξουσία. Με το δεδομένο αυτό, η πίστη δεν μπορεί να είναι ομοούσιο συστατικό της φιλοπατρίας και, πολύ περισσότερο, δεν μπορεί να είναι περιεχόμενο της φιλοπατρίας.

Αυτό δεν σημαίνει πως οι αγώνες και το αίμα περιφρονούνται από την Εκκλησία. Αντιθέτως, κάτω από κάθε Αγία Τράπεζα, ματωμένα λείψανα Μαρτύρων έχουν τοποθετηθεί και θυμίζουν θάρρος ανείπωτο, θάρρος μεγαλειώδες από εποχές που, όταν χρειάστηκε, η Εκκλησία, και αντιστάθηκε και συγκρούστηκε. Μόνον που **τα αίματα αυτά δεν προήλθαν από αγώνες εναντίον σαρκός και αίματος ορατών εχθρών αλλά εναντίον των κοσμοκρατόρων του κόσμου τούτου, όπως αναφέρει ο Απόστολος των Εθνών, εναντίον δυνάμεων αυτοκαταστροφής, εναντίον των θανατηφόρων συνεπειών της μεγάλης ανθρώπινης αποστασίας.**

Αποτελεί επιτακτική ανάγκη, στους εορτασμούς αυτούς, **η έννοια «αγώνας» να κρατήσει τις μεγαλειώδεις διαστάσεις του αγώνα των Μαρτύρων της Εκκλησίας, αγώνα σταθερότητος και ανεξικακίας μαζί, αγώνα πίστης σε μία σχέση με τον εσφαγμένο Θεάνθρωπο και αγάπης προς τον σφαγέα μαζί. Αυτή είναι η μόνη οδός ανάδειξης του συνολικού δράματος του ανθρώπινου γένους, που κατήντησε να αλληλοσπαράζεται. Δεν πρέπει επ΄ ουδενί, ο πόλεμος να πάψει να θεωρείται αίσχος και πλήρης ανθρώπινη κατάπτωση, όπου λίγη σημασία έχει ποιος προκαλεί και ποιος προκαλείται.** Η ανθρώπινη ιστορία είναι πορεία δια μέσω της κοιλάδας των κλαυθμών και κανένας θρίαμβος στο πεδίο της μάχης δεν είσαι σε θέση να εξαλείψει τις γοερές κραυγές και τον επιθανάτιο ρόγχο των ανθρώπων, όποια στολή και αν φορούν.

Ανεξάρτητα από ιστορικές συγκυρίες, η Εκκλησία δεν πρέπει να πάψει να θυμίζει

προς κάθε κατεύθυνση πως, **απάντηση στην κτηνωδία της ιστορίας είναι το ήθος του Εσταυρωμένου. Όντως, είναι τραγικά τα διλήμματα αυτής της ζωής και ο Θεός να φυλάει από τη στιγμή όπου η ανάγκη της ιστορίας συγκρούεται το όραμα της Βασιλείας. Το σταυρικό όμως ήθος δεν πρέπει να χαθεί. Και το ήθος αυτό διασώζεται στα πρόσωπα των Νεομαρτύρων. Των απλών αυτών ψυχών, που κατάφεραν να δουν αυτό που μένει κρυμμένο από τους στρατηλάτες και τους πολιτικούς αναλυτές της ιστορίας:**

Απάντηση στο πρόβλημα της ανθρωπότητας, διαχρονικά, είναι το ήθος του Σταυρού.

Χωρίς αυτό το ήθος, που ουσιαστικά αποτελεί την και πεμπτουσία του ήθους των Νεομαρτύρων, η Εκκλησία θα ρέπει διαρκώς προς την εκκοσμίκευση, δηλαδή προς την ασφυκτική εμπλοκή της με τις υποθέσεις αυτού του κόσμου και, ενίοτε, θα ταυτίζεται με δομές και πολιτικοκοινωνικούς χώρους, υπονομεύοντας την καθολικότητα του μηνύματός της. Αντίθετα, **όσο κρατάει σε προτεραιότητα τις μορφές αυτών των νεοφανών Αγίων, θα εξοπλίζεται με διάκριση**, όταν η ιστορική ανάγκη θα την καλεί να σταθεί στο πλάι όλων των αδικημένων και καταπιεσμένων του κόσμου τούτου, όπως έκανε και κατά την επανάσταση του 21. **Θα συμπαρίσταται, χωρίς όμως να απορροφάται, θα συμμετέχει, χωρίς όμως να αλλοιώνεται. Οι Νεομάρτυρες θα της θυμίζουν διαρκώς πως τα σώματά τους δόθηκαν ως θυσία στη σύγκρουση, όχι ενός λαού εναντίον άλλου, αλλά της αγιότητας εναντίον της βαρβαρότητας, της αγάπης εναντίον του μίσους, της συγχώρεσης εναντίον της μισαλλοδοξίας.**

Οι Νεομάρτυρες υπερασπίστηκαν μέσα στον κόσμο αυτόν ένα ουράνιο πολίτευμα και ανέδειξαν τη δύναμη του απλού και του αθώου ισχυρότερη από την δύναμη του σφαγέα.

Είναι βέβαιον πως οι κατά τόπους Εκκλησίες αλλά και η ελληνική ορθόδοξη Εκκλησία στο σύνολο της δεν θα χάσει την ευκαιρία να αναδείξει αυτά τα ιστορικά και συγχρόνως υπέρ-ιστορικά πρόσωπα ως **τη δική της πνευματική απάντηση στις εφόδους της βαρβαρότητας και της τυραννίας που διαρκώς μεταλλάσσονται, αλλά διατηρούν πάντα τον ίδιο στόχο:**

Την άλωση των αισθήσεων, τον σκοτισμό του νου και την πλήρη υποταγή της ψυχής στις δυνάμεις του θανάτου.

(Πηγή: pemptousia.gr*)*